

59

Uddannelses- og Forskningsministeriet. København, den 27. november 2019.

- a. Uddannelses- og Forskningsministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til at igangsætte dekommissioneringen af Behandlingsstationen og de tilhørende lagre, *jf. B 48 af 13. marts 2003*. De samlede udgifter, som både indeholder udgifterne til dekommissionering og forberedelse af affaldet til den nye opgraderede lagerfacilitet (NOL), er vurderet til 141,0 mio. kr. (2019-pl) fra 2019 til 2024 og opført på de tilhørende reserver til dekommissioneringsarbejdet.

Udgiften i 2019 afholdes af den på finansloven opførte bevilling på § 19.61.03. Dansk Dekommissionering.

Endvidere anmoder Uddannelses- og Forskningsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til følgende dispositioner i 2019, hvor der overføres 1,5 mio. kr. til arbejdet med en langsigtet løsning for Danmarks radioaktive affald, *jf. B90/2018 af 15. maj 2018*, herunder:

- 1,0 mio. kr. til § 16.11.11. Sundhedsstyrelsen til finansiering af strålebeskyttelsesmyndighedens tilsyn
- 0,2 mio. kr. til § 12.41.01. Beredskabsstyrelsen til fastsættelse af myndighedskrav til en ny lagerfacilitet
- 0,2 mio. kr. til § 16.11.11. Sundhedsstyrelsen og 0,1 mio.kr. § 12.41.01. Beredskabsstyrelsen til udvidelse og opretholdelse af de nukleare tilsynsmyndigheders viden og kompetence
- Udgiften på i alt 1,5 mio. kr. i 2019 finansieres af de på § 19.11.79. Reserver og budgetregulering opførte midler

- b. *Baggrund*

I. Dekommissionering af behandlingsstationen og de tilhørende lagre

Folketinget gav ved beslutning af 13. marts 2003 (B 48) sit samtykke til igangsættelse af dekommissioneringen af de nukleare anlæg på Forskningscenter Risø i regi af Dansk Dekommissionering (DD) inden for en tidshorizont på op til 20 år. I 2003 gav Folketinget endvidere sit samtykke til at overføre opgaver og medarbejdere fra Risø Dekommissionering til DD samt til at igangsætte dekommissioneringen af reaktor DR 1 og etablere en række faciliteter til brug for dekommissioneringen, *jf. akt 122 af 21. maj 2003*. Dekommissioneringen af DR 1 blev tilendebragt i 2006.

I Cowi-rapporten fra juni 2002 estimeredes dekommissioneringen af behandlingsstationen inklusive lagre til 45 mio. kr. svarende til godt 63 mio. kr. i 2019-pl. DD's opsamlede erfaringer med de-

kommissionering har dog vist, at dette estimat ikke er holdbart, til dels fordi projektet indeholder flere delelementer end indregnet i Cowi-rapportens estimat. Hertil kommer et behov for specialfremstillet ekstra afskærmning i forbindelse med tømning af lagrene, der kan opgøres til 41,6 mio. kr.

DR 2 dekommissioneringsprojektet (*jf. akt. 139 af 11. maj 2006*) blev afsluttet i 2008.

Dekommissionering af Teknologihallen, hvor man fra 1963 fremstillede reaktorbrændsel til DR2 og DR3 (*jf. akt 14, af 14. nov. 2013*), var stort set tilendebragt ved udgangen af februar 2015 med undtagelse af et mindre område i krybekælderen. På grund af de meget svære adgangsforhold, er denne opgave udskudt indtil DTU er fraflyttet bygningen, hvilket forventes at ske primo 2020.

Dekommissioneringen af DR 3-projektet (*jf. akt. 54 af 1. marts 2012*) forventes afsluttet medio 2024 med overholdelse af den godkendte budgettramme på 302,9 mio. kr. i 2013-pl svarende til 322,8 mio. kr. i 2019-pl.

Dekommissioneringen af Hot Cell-anlægget, der består af seks forbundne betonceller, som har været brugt til håndtering af radioaktive materialer og undersøgelser af bestrålede emner, blev igangsat i 2008 med et budget på 20,5 mio. kr. (*jf. akt. 152 af 4. juni 2008*). I 2013 måtte strategien ændres for at kunne gennemføre hovedopgaven og i 2016 viste det sig derfor nødvendigt at opskrive det oprindelige budget med 22 mio. kr. for at kunne færdiggøre projektet (*jf. akt. 4 af 27. okt. 2016*). Hot Cells-projektet forventes at holde sig inden for den samlede, godkendte budgettramme på samlet 46,1 mio. kr. i 2019-pl. Ifølge den reviderede tidsplan forventes Hot Cells projektet afsluttet medio 2023.

De nukleare tilsynsmyndigheder godkendte den 14. maj 2019 DD's *Projektbeskrivelse for dekommissionering af Behandlingsstationen med tilhørende lagre*. Projektbeskrivelsen indeholder blandt andet oplysninger om anlægget, driftshistorien, argumentation for fremgangsmåder ved dekommissioneringen, affaldshåndtering samt vurdering af helsefysiske (strålingsikkerhedsmæssige) og konventionelle risici, herunder risici for omverdenen.

Behandlingsstationen bruges til modtagelse og behandling af radioaktivt affald fra alle de nukleare anlæg på Risø. Enkelte af anlæggene i hovedbygning 211 er stadig i drift. Det drejer sig om destillationen, vaskeriet, blødtvandsanlægget og laboratoriet, og disse skal forblive i drift så længe dekommissionering står på, men vil blive flyttet til andre lokationer i DD's eksisterende bygninger i løbet af 2. halvår 2019. Derudover indeholder bygningen også et inddampnings- og asfaltanlæg, som er taget ud af drift. De tilhørende lagre skal tømmes, før dekommissioneringen kan påbegyndes.

DD har med udgangspunkt i den godkendte projektbeskrivelse foretaget en vurdering af projektets omkostninger og tilknyttede økonomiske risici. Vurderingen er baseret på dels markedsundersøgelser af priser på udstyr og afskærmning, dels erfaringer fra økonomien i tidligere dekommissioneringsprojekter.

Dekommissioneringen af behandlingsstationen vil primært bestå af demontering af udstyr og dekontaminering af bygninger, herunder lagre med efterfølgende frigivelsesmålinger, samt en række kontaminationsmålinger i de sekundære rum. Eksisterende laboratorium samt vaskeri og destillation i Behandlingsstationen vil således blive flyttet og genetableret i andre DD-bygninger i 2019.

Forud for dekommissionering af lagrene skal disse tømmes, og affaldet pakkes til mellemlagring. De tilhørende lagre rummer bl.a. emner under safeguard, heriblandt det særlige affald, der pt. ikke er detailplanlagt pakning af. Til dato er der ikke nogle retningslinjer for pakning af materiale under Safeguard-overvågning til mellemlager, og pakningen skal derfor godkendes af Safeguard-myndighederne forinden overførsel til NOL, *jf. B90 af 15. maj 2018*.

Med den nuværende fyldningsgrad af mellemlageret i bygning 249 samt den mængde containere, der estimeres at skulle sættes på mellemlager i den nærmeste fremtid, er det DD's vurdering, at det nuværende mellemlager vil blive fyldt førend NOL vil kunne stå klart til brug. For ikke at være nødsaget til at stoppe fremdriften i dekommissioneringsprojekterne som følge af utilstrækkelig lagerka-

pacitet ønsker DD derfor at udvide bygning 249 med endnu to fag således, at der kan blive plads til den mængde dekommissioneringsaffald, som DD forventer at producere, indtil NOL kan tages i brug. Udvidelsen af bygning 249 planlægges udført i 2020. Bygning 249 blev udvidet i 2010 med to fag (ca. 250 m²) til en pris af 3,7 mio.kr. i 2010-niveau. Opgaven estimeres til 5,0 mio. kr. i budgettet.

DD skønner på baggrund af de ovenfor nævnte forhold, at den overordnede usikkerhed i forhold til de 141,0 mio. kr. vil være ca. ± 25 pct.

Projektet, inklusiv de nukleare tilsynsmyndigheders frigivelse af de tilbageværende bygninger og områder, forventes tilendebragt ultimo 2024 under forudsætning af, at det eksisterende mellemlager (bygning 249) bliver udvidet i løbet af 2020, og at NOL er taget i drift senest i januar 2023, som det er planen nu.

Økonomien

De samlede udgifter på 141,0 mio. kr. forventes fordelt således på delprojekter:

Flytning af laboratorie, vaskeri og destillation	2,7 mio. kr.
Dekommissionering	20,4 mio. kr.
Udvidelse af bygning 249	5,0 mio. kr.
Containere	71,3 mio. kr.
Ekstra afskærmning	41,6 mio. kr.
I alt Behandlingsstationen	141,0 mio. kr.

Der er i budgettet i et vist omfang taget højde for uventede forekomster af radioaktivt materiale samt et større forbrug af containere.

Der er heller ikke inkluderet omkostninger forbundet med langsigtet deponering eller mellemlagring af det radioaktive affald. Den langsigtede løsning for det nukleare affald på Risø finansieres uden for de for DD afsatte bevillinger til dekommissionering.

De samlede udgifter for 2019-2024 på 141,0 mio. kr. forventes fordelt således på finansår:

2019	3,0 mio. kr.
2020	11,0 mio. kr.
2021	22,1 mio. kr.
2022	39,6 mio. kr.
2023	39,6 mio. kr.
2024	25,7 mio. kr.
I alt Behandlingsstationen	141,0 mio. kr.

Udgifterne afholdes inden for den opførte bevilling på § 19.61.03. Dansk Dekommissionering afsatte bevilling samt reserverede midler fra § 19.11.79.70. Reserve til dekommissioneringsopgaver i årene 2019 til 2024.

II. Arbejdet med en langsigtet løsning for Danmarks radioaktive affald

Med beslutningsforslag 90/2018 vedtog et enigt Folketing den 15. maj 2018 en langsigtet løsning for Danmarks radioaktive affald. Den langsigtede løsning for Danmarks radioaktive affald indebærer

dels en opgradering af DD nuværende lagerfaciliteter på Risø-halvøen med henblik på midlertidig opbevaring, samt forberedelsen af et slutdepot, der skal tages i brug senest i 2073.

Ved aktstykke nr. 45 af den 6. december 2018 fik de nukleare tilsynsmyndigheder overført hhv. 0,7 mio. kr. til Sundhedsstyrelsen og 0,1 mio. kr. til Beredskabsstyrelsen til arbejdet med en langsigtet løsning for Danmarks radioaktive affald fra § 35. Generelle reserver. Nærværende aktstykke skal finansiere fortsættelsen af disse aktiviteter i 2019, mens bevillinger fra 2020 og frem udmøntes på de fremtidige bevillingslove.

Der anvendes 1,2 mio. kr. i 2019 til finansiering af strålebeskyttelsesmyndighedens fastsættelse af myndighedskrav til en ny lagerfacilitet på Risø-lokaliteten. Inden udarbejdelse af byggeprogram for den nye lagerfacilitet på Risø-lokaliteten kan finde sted, skal strålebeskyttelsesmyndigheden have fastsat de grundlæggende betingelser for lokalisering, dimensionering samt konstruktions- og driftsmæssige forhold ved anlægget. Betingelserne er udgangspunkt for opbygningen af den sikkerhedsdokumentation, som strålebeskyttelsesmyndigheden vil lægge til grund for den endelige godkendelse af driften af anlægget. Strålebeskyttelsesmyndigheden er en del af Sundhedsstyrelsen.

Der skal anvendes 0,3 mio. kr. i 2019 til udvidelse og opretholdelse af de nukleare tilsynsmyndigheders viden og kompetence.

Dispositionerne på forslag til lov om tillægsbevilling i 2019 specificeres således:

	Udgift. Mio. kr.
§ 16.11.11. Sundhedsstyrelsen	
10. Almindelig virksomhed. Udgift	
18. Lønninger/personaleomkostninger	1,1
22. Andre ordinære driftsomkostninger	0,1
§ 12.41.01. Beredskabsstyrelsen	
10. Almindelig virksomhed. Udgift	
18. Lønninger/personaleomkostninger	0,3
§ 19.11.79. Reserver og budgetregulering	
71. Reserve til langsigtet løsning for Danmarks radioaktive affald. Udgift	
49. Reserver og budgetregulering	-1,5

- c. Ansøgningen forelægges nu med henblik på, at DD kan påbegynde den endelige dekommissionering af Behandlingsstationen med tilhørende lagre. Det er desuden forudsat i Folketingets beslutning B 48 af 13. marts 2003, at økonomien i dekommissioneringsprojekterne fastlægges via fremsættelse af aktstykker for Finansudvalget.

Endvidere forelægges nu med henblik på at opnå bevillingsmæssig hjemmel til opfølgning af de i det vedtagne forslag til folketingsbeslutning B90/2018 angivne videre foranstaltninger i de nukleare tilsynsmyndigheder.

- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om Finansudvalgets tilslutning til at igangsætte dekommissioneringen af Behandlingsstationen med tilhørende lagre, *jf. Folketingets beslutning B 48 af 13. marts 2003*. De samlede udgifter til dekommissioneringen er vurderet til 141,0 mio. kr. (2019-pl).

Udgiften i 2019, der forventes at udgøre 3,0 mio. kr., afholdes af den på finansloven opførte bevilling på § 19.61.03. Dansk Dekommissionering i 2019.

Endeligt anmodes under henvisning til ovenstående også om, at der i 2019 overføres i alt 1,5 mio. kr. til fastsættelse af myndighedskrav og udvidelse og opretholdelse af de nukleare tilsynsmyndigheds viden og kompetence, der finansieres af midler opført på § 19.11.79.71. Reserve til langsigtet løsning for Danmarks radioaktive affald. På forslag til lov om tillægsbevilling for 2019 opføres følgende:

	Udgift
§ 19.11.79. Reserver og budgetregulering	-1,5 mio. kr.
§ 16.11.11. Sundhedsstyrelsen	1,2 mio. kr.
§ 12.41.01. Beredskabsstyrelsen	0,3 mio. kr.

f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 27. november 2019

ANE HALSBOE-JØRGENSEN

/ Anders Boye Jacobsen

Til Finansudvalget.